

KÖPINGS KOMMUN

Styrdokument för
kommunens krisberedskap,
civilt försvar, säkerhet och
säkerhetskydd 2023–2026

Antagen av Kommunfullmäktige

Inledning

Styrdokumentet beskriver kommunens övergripande inriktning och prioriteringar för arbetet med krisberedskap, civilt försvar, säkerhet och säkerhetsskydd för perioden 2023 - 2026. Det syftar även till att stärka den kommunala styrningen av arbetet så att i större utsträckning styrelse, nämnder, bolag och förbund är involverade i processer och beslut.

Syftet är vidare att beskriva hur kommunen avser att fullfölja det åtagande som beskrivs i *Förlängd och justerad överenskommelse för kommunernas krisberedskap 2023 (MSB 2022 – 15507, SKR 2022/00754) dvs förlängning av Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019–2022 (MSB 2018 - 09779, SKR 18/03101) och i Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018 – 2020 med revideringar till och med 2023 (MSB 2022 – 15507, SKR 2022/00754).*

Uppgifter som ingår i överenskommelsen gällande krisberedskap är risk-och sårbarhetsanalys, planering, geografiskt områdesansvar, utbildning och övning samt rapportering.

Uppgifter som ingår i överenskommelsen gällande civilt försvar är kompetenshöjning gällande totalförsvar, grundläggande förberedelser i frågor av betydelse för totalförsvaret och Sveriges säkerhet, samt krigsorganisation och dess bemanning

Säkerhetsskyddet finns reglerat i säkerhetsskyddslagen (2018:585) och säkerhetsförordningen (2021:955), som gäller alla som bedriver säkerhetskänslig verksamhet.

Under området säkerhet styrs bland annat kommunen av Lagen om skydd mot olyckor, LSO, (SFS 2003:778). Sevesolagen, (1999:381) som beskriver åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Samt en kommande lagstiftning som kommer antas under andra delen av 2023, Kommuner mot brott (SOU2021:49). Lagen beskriver kommuners ansvar för att förbygga brott.

Fastställande och uppföljning

Kommunfullmäktige fastställer styrdokumentet under mandatperioden. Kommunstyrelsen ansvarar för att uppföljning och utvärdering genomförs. Styrdokumentet följs även upp under första kvartalet varje år i samband med kommunuppföljningen som årligen redovisas till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt Länsstyrelsen Västmanland.

Åtgärder i detta dokument ska brytas ner till förvaltningar, bolag och förbund, se tabell sid 6. Övergripande arbete. Denna tabell listar de områden som är direkt knutna till ett lagkrav.

Organisation och ansvar

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens uppgifter enligt lagen (2006:544, med revidering 2019:925) om kommuners och regioner åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, förordning (2006:637, med revidering 2019:1053) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt lagen (1992:1403, med revidering 2019:880) om totalförsvaret och höjd beredskap.

Kommunstyrelsen har även det övergripande ansvaret för det interna säkerhetsarbetet och säkerhetsskyddsfrågorna enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) och säkerhetsskyddsförordningen (2021:955).

Säkerhetsavdelningen

Säkerhetsavdelningen till uppgift att övergripande driva och samordna frågorna gällande krisberedskap, civilt försvar, säkerhet och säkerhetsskydd för kommunens verksamheter, helägda bolag och förbund.

Säkerhetschefen är tillika säkerhetsskyddschef och beredskapssamordnaren är tillika ställföreträdande säkerhetsskyddschef för hela Köpings kommunkoncern.

Mål och inriktning

Kommunen har ansvar för att värna liv, hälsa, trygga livsnödvändig försörjning samt verka för att grundläggande värden och samhällsviktiga funktioner upprätthålls. Kommunen ska arbeta för att minska risken för att oönskade händelser inträffar, för att reducera konsekvenserna om något ändå inträffar och för att ha en god förmåga att hantera samhällsstörningar. Kommunen ska även uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar.

Den övergripande inriktningen är att Köpings kommuns verksamheter, helägda bolag och förbund som bedriver samhällsviktiga verksamheter samt inom de verksamheter som utgör viktiga stödfunktioner ska arbeta med kontinuitetshandling. Detta för att skapa en robusthet i kommunen samt för att samordna arbetet med krisberedskap, civilt försvar, säkerhet och säkerhetsskydd.

Kommunens risk- och sårbarhetsanalys, RSA syftar till att öka riskmedvetenheten och förmågan att förebygga samt hantera risker i kommunen, samt för att bidra till en samlad riskbild i kommunen, länet och riket.

Resultatet från risk- och sårbarhetsanalysen samt erfarenheter från inträffade händelser ska även tillvaratas genom att fungera som underlag för utbildnings- och övningsplan och för att stärka förmågan och minska sårbarheten generellt i kommunen. Utbildning och övning är viktiga delar i arbetet med att stärka den generella krishanteringsförmågan i kommunen.

Kommunens trygghetsfrämjande arbete sker främst genom samverkan mellan polisen men också med berörda externa aktörer. Kommunens brottsförebyggande arbete sker utifrån det tecknade samverkansavtalet med polisen. Arbetets inriktning utgår från samverkansavtalets utsedda fokusområden genom EST gruppen. EST står för effektiv samordning för ökad trygghet och är ett systematiskt arbetssätt för samverkan mellan, i första hand, kommun, polis och fastighetsbolag för ökad trygghet. Genom verksamheternas rapportering i Embrace kan kommunen effektivt rikta resurser mot utsatta områden i brottsförebyggande syfte. EMBRACE är ett system för brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbete i samverkan där kommunen, polis, fastighetsbolag samt medborgare kan rapportera in otrygghet och händelser i samhället. Var fjortonde dag genomförs lägesbildsmöte där rapporter från Embrace lyfts tillsammans med lokala polisens lägesbild.

Kommande lagstiftning, Kommuner mot brott, ger kommunen ett brottsförebyggande ansvar där kommunen ska ta fram en lägesbild och utifrån denna ta ställning till behovet av åtgärder och besluta om en åtgärdsplan. Redan idag möter kommunen upp den kommande lagstiftningen.

Övergripande av arbetet

Arbetet med krisberedskap, civilt försvar, säkerhet och säkerhetsskydd ska i så stor utsträckning som möjligt integreras i det ordinarie arbetet (se längre ner om principer). För helägda bolag och förbund bör detta framgå av ägardirektiv och förbundsordning.

Inriktningen för hela Köpings kommuns verksamheter, helägda bolag och förbund är att de:

- **medverkar** i kommunens arbete inom krisberedskap och civilt försvar,
- arbetar med **kontinuitetshantering** inom samhällsviktiga verksamheter samt inom de verksamheter som utgör viktiga stödfunktioner för dessa,
- **ställer sina resurser till förfogande** vid; en samhällsstörning, extraordinär händelse och ytterst vid höjd beredskap,
- **säkerställer** att krav på krisberedskap och totalförsvarsplanering beaktas i upphandling som gäller samhällsviktig verksamhet,
- **följer säkerhetsskyddslagen,**
- bedriver ett **systematiskt säkerhetsarbete.**

Ansvarig	Beslutar om dokument	Uppföljning
KF	Styrdokument för krisberedskap, civilt försvar, säkerhet, säkerhetsskydd	Varje mandatperiod
KF	Handlingsprogram enligt LSO	Varje mandatperiod
KS	Säkerhetspolicy	Varje mandatperiod
KS	Följer upp och utvärderar styrdokument för krisberedskap, civilt försvar, säkerhet, säkerhetsskydd.	Varje mandatperiod
KS	Krigsorganisationsplan	Varje mandatperiod <i>Plan tas fram under perioden</i>
KS	Riktlinjer för säkerhetsarbete	Varje mandatperiod
KS	Krisledningsplan	Varje mandatperiod
KS	Kommunikationsplan vid kris	Varje mandatperiod
KS	Utbildnings- och övningsplan	Varje mandatperiod
KS	Risk- och sårbarhetsanalys	Varje mandatperiod Uppföljning varje år
KS	Medborgarlöften	Varje år
KS	Instruktion för kommunchef avseende dennes roll i arbetet med krisberedskap	Varje mandatperiod

Nämnd	Krisledningsplan	Varje mandatperiod
Nämnd	Uppföljning av kontinuitetshantering	Varje år
Förvaltning	Uppföljning av kontinuitetshantering	Varje år
Bolag	Krisledningsplan	Varje mandatperiod
Bolag	Uppföljning av kontinuitetshantering	Varje år
Kommunalförbund	Krisledningsplan	Varje mandatperiod
Kommunalförbund	Uppföljning av kontinuitetshantering	Varje år

För att integrera styrdokumentets innehåll i kommunens ordinarie verksamheter har arbetet kopplats till internkontrollplanen där kontrollpunkter för bl.a. kontinuitetshantering finns med.

Köpings kommuns krishantering bygger på ett samspel mellan kommunens verksamheter, bolag, kommunalförbund och övriga aktörer i samhället.

Tre principer är vägledande för Köpings kommuns krishantering:

- Ansvarsprincipen - De som ansvarar för en verksamhet under normala förhållanden har det också under en krissituation. Det ingår även att initiera och bedriva samverkan.
- Likhetsprincipen - Under en kris ska organisation och lokalisering så långt som det är möjligt fungera på samma sätt som vid normala förhållanden.
- Närhetsprincipen - En kris hanteras där den inträffar, av de närmast berörda och ansvariga. Detta hindrar inte verksamheten från att söka hjälp för att hantera krisen.

Övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys

I *Förlängd och justerad överenskommelse för kommunernas krisberedskap 2023 (MSB 2022 – 15507, SKR 2022/00754*. dvs förlängning av *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019–2022 (MSB 2018 - 09779, SKR 18/03101)* framgår det att kommunen ska:

- bedriva ett arbete med risk- och sårbarhetsanalys som avser det geografiska områdesansvaret, kommunens organisation, samt berörda kommunala bolag och kommunalförbund.
- använda underlaget från RSA arbetet i planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet, samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser
- efter en inträffad händelse utvärdera kommunens hantering, både med avseende på kommunens verksamhetsansvar och i det geografiska områdesansvaret. Underlaget ska användas i arbetet med risk-och sårbarhetsanalys.

Grunden för kommunens RSA är det kontinuitetshanteringsarbete som Köpings kommun bedriver med att säkra upp sina samhällsviktiga verksamheter. Det innebär att fokus ligger på att systematiskt skapa en förmåga att fortsätta bedriva verksamheten på en tolerabel nivå oavsett vilken samhällsstörning som verksamheten utsätts för.

Den strategisk inriktning för RSA-arbetet är att:

- RSA-arbetet bygger på metoden för kontinuitetshantering och är ett resultat av verksamheternas kontinuitetshantering
- Kommunala förvaltningar, helägda bolag och förbund ska delta i RSA-arbetet.
- Identifiera risker inom det geografiska området.
- Kritiska resurser kartläggs.
- Åtgärdsförslag tas fram.

Arbetet att identifiera regionala risker genomförs tillsammans med länets kommuner och länsstyrelsen.

Roller och ansvar:

- Kommunstyrelsen är ytterst ansvarig för RSA dokumentet.
- Kommunens förvaltningar, helägda bolag och förbund som bedriver alternativt är stödfunktion till samhällsviktig verksamhet, ska inventera och analysera den egna verksamheten.
- Säkerhetsavdelningen ska initiera, stötta och samordna arbetet samt sammanställa kommunens gemensamma krishanteringsförmåga.

RSA-arbetet samordnas med andra analysarbeten som säkerhetsskyddsanalys enligt säkerhetsskyddslagen och riskanalys enligt lag om skydd mot olyckor.

Kommunens geografiska områdesansvar

I Förlängd och justerad överenskommelse för kommunernas krisberedskap 2023 (MSB 2022 – 15507, SKR 2022/00754) dvs förlängning av Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019–2022 (MSB 2018 - 09779, SKR 18/03101) och lag om kommuners och regioners inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (SFS,2006:544) framgår det att kommunen ska:

- Ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför extraordinära händelser.
- Verka för samordning mellan alla som ingår i samhällets krisberedskap på lokal nivå. Vid en större samhällsstörning/extraordinär händelse har kommunen ansvar för att kalla samman berörda aktörer, leda och dokumentera möten och i samråd med berörda träffa överenskommelser om inriktning och samordning av åtgärder.

Samverkan i olika sammanhang sker främst med övriga aktörer i länet och då genom U-Sam (samverkan i U-län), regionala krishanteringsrådet och länets krisinformatörsnätverk. Genom samverkan i U-Sam och Regional rådet har kommunen en etablerad samverkan med viktiga aktörer i länet.

Genom U-Sam stärker kommunen sin förmåga genom att tillsammans med övriga aktörer hitta formerna för en samlad lägesbild, gemensamma utbildningar för inriktning och samordningsfunktioner i länet samt öka förmågan att hantera information till allmänheten.

Frågorna kring krisberedskap, civilt försvar, säkerhet och säkerhetsskydd bör lyftas in i alla de sammanhang som idag finns etablerade.

Inriktning på arbetet under mandatperioden

Under mandatperioden ska de övergripande planerna som finns med i tabell under 6 *Övergripande arbete* tas fram. Utöver detta kommer även en rad prioriterade insatser att göras inom de olika områdena.

Krisberedskap

- En livsmedelsförsörjningsplan tas fram.
- Säkerställa trygghetspunkter i kommunen.
- Säkerställa att säkerhets- och krisberedskapsfrågorna lyfts in på dagordningen i etablerade nätverk utifrån kommunens geografiska områdesansvar.
- Utbilda nya chefer i stabsmetodik.
- Styrelsesplanen ska revideras enligt direktiv från Energimyndigheten.
- Inventera och säkerställa bränsleförsörjningen för kommunens prioriterade verksamheter.
- Utföra åtgärder identifierade genom Risk- och sårbarhetsanalysen.

Civilt försvar:

- Öka kunskapen i kommunen kring uppbyggnaden av totalförsvaret.
- Kommunens krigsorganisationsplan tas fram.
- Inventera behov av uttag av byggnader och fordon.

Säkerhetsskydd

- En övergripande säkerhetsskyddsanalys tas fram.
- Utifrån den övergripande säkerhetsskyddsanalysen ska de utpekade verksamheterna ta fram en djupanalys över sina objekt och system. Dessa analyser kommer att utgöra bilagor till den övergripande säkerhetsanalysen.
- Påbörja arbetet med signalskyddsorganisationen.

Säkerhet

- Ett handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor tas fram.
- Reviderings av kommunens säkerhetspolicy och riktlinjer.
- Revidering av plan mot våldsbejakande extremism.
- Samverkansöverenskommelse tecknas årligen med polisen.
- Embrace, fortlöpande utveckling.
- Kontinuerlig utbildning i brandskydd.
- Implementera ny lagstiftning kommuner mot brott i hela koncernen.

Sammanfattning

Arbetet med krisberedskap, civilt försvar, säkerhet och säkerhetsskydd ska i så stor utsträckning som möjligt integreras i det ordinarie arbetet.

Allt detta för att säkerställa lagkrav, minska sårbarheter, risker och hot samt minska konsekvenserna av större samhällsstörningar och ytterst ha en planering för höjd beredskap och krig.